

ANVISNING: UNDERSTÖD TILL UTREDNING AV OMRÅDETS FÖRORENING OCH SANERING AV DET FÖRORENADE OMRÅDET

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland (NTM-centralen i Birkaland) beviljar statliga understöd till utredning av risken eller olägenheten för hälsa och miljö som orsakas av föroreningar i jordmån, grundvatten och sediment samt till sanering av förorenade områden. Understöden är prövningsbaserade och beviljas inom ramarna för det av miljöministeriets tilldelade anslaget. I beviljandet av understöden följs lagen om stödande av sanering av förorenade områden (246/2019, PIMA-stödlagen), Statsrådets förordning om stödande av sanering av förorenade områden (/, PIMA-stödförordning) samt statsunderstödslagen (688/2001) och Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd.

Om syftet med och beviljande av statsunderstöd regleras i PIMA-stödförordningens 2 och 6 §. NTM-centralen i Birkaland kan bevilja understöd till utredning av områdets förorening och sanering av det förorenade området om

- 1) orsaken till föroreningen inte går att utreda eller få tag på, eller om denna inte förmår att ta ansvar för kostnaderna för åtgärden, och
- 2) utredningen av områdets förorening eller saneringen är uppenbarligen oskäligen för andra än orsaken.

Understöd kan med andra ord inte beviljas till orsaken till föroreningen. Med undantag från detta kan man till en kommun som anses vara orsaken till föroreningen bevilja understöd för kostnaderna som uppstår i samband med utredning och sanering av ett gammalt deponiområde, som orsakar miljö- och hälsorisker.

Sökande och mottagare av understöd kan vara olika gemenskaper, såsom kommuner, företag och fysiska personer samt även till exempel döds- och konkursbon.

ALLMÄNT OM SÖKANDE, BEVLJANDE OCH UTBETALNING AV UNDERSTÖD

Understödsansökan ska i princip lämnas in till NTM-centralen i Birkaland innan man vidtar de åtgärder till vilka man ansöker om understöd. NTM-centralen i Birkaland kan efter eget gottfinnande bevilja understöd också för kostnader som uppkommer före ansökan som orsakats av förberedande åtgärder inför ansökan. En sådan åtgärd kan bland annat vara en förstudie gällande områdets skick. I sin prövning beaktar NTM-centralen i Birkaland bland annat huruvida åtgärden har varit nödvändig för att uppgöra en heltäckande och tillräcklig understödsansökan samt hur betydande kostnaderna är i förhållande till de övriga kostnaderna i projektet, som är föremål för understödsansökan eller den understödssökandes ekonomiska förutsättningar.

Anvisningar och ansökningsblanketter gällande ansökan om prövningsbaserat statsunderstöd finns på NTM-centralernas webbplats (www.ely-keskus.fi > Servicen > Finansiering och understöd - NTM-centralernas ansvarsområde för miljö).

Det rekommenderas att understödsansökan i första hand skickas via [e-tjänsten](#). Användning av e-tjänsten underlättar och påskyndar behandlingen av ärendet. Om det inte är möjligt att använda e-tjänsten, kan ansökan även göras med en ansökningsblankett (länk). Lämna in ansökan jämte bilagor till [registraturen](#) via e-post, brevledes eller genom personligt besök på registraturen.

I understödsansökan ska riktiga och tillräckliga uppgifter anges om statsunderstödet användningssyfte samt andra saker som myndigheten behöver för att kunna avgöra ansökan. En noggrant ifylld ansökan jämte erforderliga bilagor påskyndar och underlättar behandlingen av ansökan. Understöd kan inte beviljas på basis av en bristfällig ansökan. Vid behov kan en komplettering av ansökan begäras.

Understödet kan täcka kostnaderna för utredningen av föroreningen och saneringen av det förorenade området helt eller delvis. Understödsbeloppet påverkas av andra i projektet deltagande

parters andel eller dess kostnader, allvarlighetsgraden eller sannolikheten för risken eller olägenheten för hälsan eller miljön och hur brådskande projektet är samt övriga offentliga medel och tillgängliga anslag för åtgärden. Den ekonomiska fördelen som uppnås genom sanering utförd av fastighetsägaren eller innehavaren eller genomföraren av saneringsprojektet sänker understödsbeloppet. I prövningen av understödsbeloppet kan man även beakta metoden som är lämplig för åtgärden och dess hållbarhet.

Statsunderstödet motsvarar högst 50 procent av de understödsdugliga kostnaderna för utredningen av det förorenade området och högst 40 procent de understödsdugliga kostnaderna för saneringen av det förorenade området. Det maximala understödsbeloppet kan höjas på basis av en prövning, såvida vissa fastställda förutsättningar i PIMA-stödförordningen uppfylls.

Om den understödssökande är moms skyldig, beviljas inte understöd för andelen moms av kostnaderna.

Understödet utbetalas i huvudsak retroaktivt i en eller flera rater på basis av genomförda och godkända kostnader. Anvisningar och blanketter för betalningsansökan finns på webbplatsen www.keha-keskus.fi.

ANVISNINGAR FÖR IFYLLANDE AV UNDERSTÖDSBLANKETT

Om du ansöker om ett nytt understöd eller om ansökan gäller en ny åtgärd i ett projekt som redan tidigare beviljats understöd, ska du välja ny ansökan. Om du söker ändring på ett tidigare understödsbeslut, ska du välja ändringsansökan.

Fyll i uppgifterna som gäller den sökande, kontaktpersonen, ansökans objekt, projektets genomförande, finansieringsplanen och bilagor. Därefter presenteras preciserande anvisningar gällande ifyllande av vissa punkter i blanketten för understödsansökan.

För vilket ändamål ansöks understödet?

I den här punkten ska du ange om du ansöker om understödet för utredning av förorenat område eller sanering av förorenat område. I den här punkten kan du välja ett av alternativen. Ange dessutom huruvida projektet riktas till jordmån, grundvatten och/eller sediment. I den här punkten kan du välja flera alternativ.

Fastighetens nuvarande och uppskattade framtida användning

Den understödssökande ska påvisa att behovet av utredningen eller saneringen av det förorenade området inte orsakas av förändrad markanvändning. Med anledning av detta ska du i ansökan kort beskriva fastighetens nuvarande användning samt dess uppskattade framtida användning och huruvida fastighetens framtida användning utgör grunden till projektet eller om projektet har en inverkan på fastighetens framtida användning. I denna punkt finns det skäl att lyfta fram områdets planeringssituation.

Projektets namn

Du kan namnge projektet till exempel på basis av objektområdet och åtgärderna.

Beskrivning av åtgärderna som understödet ansöks för

Berätta kortfattat till vad understödets är avsett att användas.

Understödsdugliga kostnader planerings-, undersöknings-, bedömnings- och rapporteringskostnader förknippade med utredning av förorenat område och kostnader för sanering av förorenat område samt till dessa förknippade andra nödvändiga kostnader. Dessutom

kan understödsdugliga kostnader vara kostnader förknippade med byggnader, strukturer eller konstruktioner som är nödvändiga med tanke på genomförandet av projektet.

Områdets användnings- och ägandehistorik

I den här punkten ska du berätta om området användnings- och ägandehistorik. Viktiga faktorer är bland annat hurdan verksamhet som har utövats i området, vilka ämnen som använts i samband med verksamheten i området, vem/vilka som har utövat verksamheten och under vilken period, huruvida verksamhetsutövarna ännu finns samt vem/vilka som ägt området. Beskriv dessutom områdets nuvarande status: hurdan verksamhet som numera utövas i området, vem/vilka som utövar den samt vem/vilka som äger området.

På basis av denna punkt avgörs om man kan hålla orsaken till föroreningen ansvarig (PIMA-stödförordningen 6 § 1 mom. 1 punkten).

Utredning av projektkostnadernas oskälighet för den sökande

I denna punkt ska du beskriva varför kostnaderna, som uppkommer av utredningen av förorenat område eller sanering av förorenat område, är uppenbarligen oskäliga. Presentera den sökandes ekonomiska förutsättningar och deras förhållande till kostnaderna som orsakas av projektet. Dessutom kan du lägga fram skälen till varför den sökande är ansvarig för utredningen eller saneringen. Om den sökande är en privatperson, kan du även lyfta fram faktorer förknippade med livssituationen.

Syftet med denna punkt är att klargöra huruvida utredningen eller saneringen är uppenbarligen oskälig för den sökande (PIMA-stödförordningen 6 § 1 mom. 2 punkten).

Uppskattning av åtgärdernas verkningsområde och antalet personer som gagnas

Du kan presentera uppskattningen av åtgärdernas verkningsområde till exempel som area eller genom att nämna objekt, såsom kommuner eller vattendrag, som åtgärderna kan påverka. Ange även en uppskattning av antalet personer som blir förmånstagare till följd av projektet, till exempel i form av renare boendemiljö eller användbart grundvatten.

Uppskattning av den värdeökning för fastighetsobjektet eller annan ekonomisk fördel som projektet genererar

I den här punkten ska du ange en uppskattning av den eventuella ekonomiska förmånen som saneringsprojektet genererar. I den här punkten ska anges förmånstagaren, vad som ger upphov till förmånen och förmånens uppskattade värde. Förmånstagare som avses i denna punkt är fastighetsägare eller -innehavare eller genomförare av saneringsprojektet.

Förmånen uppkommer vanligen genom att fastighetsvärdet ökar med anledning av saneringen av föroreningarna. Vid bedömning av värdeökningen ska du jämföra objektområdets värde före och efter de planerade åtgärderna.

Värdet som anges i ansökan ska vara grundat och tillförlitligt, men NTM-centralen i Birkaland kan pröva från fall till fall hurdan nivå som förutsätts i bedömningen. Till exempel kan det i projekt som genomförs i området, och som till storleken och kostnaderna sett är betydande, finnas skäl att ta hjälp av en expert, såsom en [auktoriserad fastighetsvärderare \(AKA\)](#), vid uppskattningen av förmånerna. Om det med tanke på den sökandes ekonomiska förutsättningar eller projektets placering och storleksklass inte är skäligen eller ändamålsenligt att ta hjälp av en expert, kan det även bli fråga om en annan grundad uppskattning av områdets värdeökning. En sådan situation kan till exempel vara då en privatperson ansöker om understöd till ett litet projekt, som är beläget utanför stadsområdet. Vid behov kan NTM-centralen i Birkaland be den sökande att komplettera uppskattningen, såvida den är bristfällig eller om tvivel uppstår om dess tillförlitlighet.

Med anledning av Europeiska unionens lagstiftning gällande statsunderstöd måste dock understödssökande eller andra gemenskaper som har ekonomisk verksamhet ändå alltid ta hjälp av en oberoende expert vid presentation av värdeökningen i uppskattningens område.

Om du uppskattar att projektet inte genererar någon verklig förmån, ska också denna uppskattning presenteras och grundas.

Övriga verkningar och förmåner

I den här punkten kan du beskriva projektets övriga verkningar och förmåner, till exempel för miljöskydd, rekreationsanvändning, vattenförsörjning, utnyttjande av naturresurser eller innovationsverksamhet. Det finns även skäl att lyfta fram projektets risker samt dess eventuella negativa verkningar.

Ingår det moms i kostnaderna?

Om den sökande är momsskyldig, kvarblir inte momsen som slutlig kostnad för den sökanden, varvid understöd inte beviljas för momsdelen av kostnaderna. Lämna in utredningen om momsskyldighet tillsammans med ansökan.

Vederlagsfritt arbete

Om den sökande har de kunskaper eller anordningar som krävs i projektet, kan projektets totalkostnader omfatta ett värde för vederlagsfritt arbete (talkoarbete). Värdet på arbete som utförs vederlagsfritt är x euro/arbetstimme. Om man i genomförandet av åtgärderna använder den sökandes maskiner eller anordningar, är ersättningen för dessa x euro/användningstimme.

Bilagor

I varje fall ska till ansökan bifogas:

- Projektplan. I planen kan du presentera närmare information än i ansökningsblanketten om genomförandesätt, metoder, mål samt projektets förmåner och verkningar.
- Projektets kostnadskalkyl, finansieringsplan samt finansieringsbeslut för andra som deltar i projektet. Specificera kostnaderna. Om det är fråga om ett projekt som varar i flera år, ska du även specificera kostnaderna per år.
- Tillstånd som projektet förutsätter, såsom mark- och vattenområdets ägar- och innehavartillstånd, samt situationen för dessa. Åtgärder i projektet, såsom provtagningar, kan förutsätta tillstånd från flera olika instanser. Om den sökande själv är områdets innehavare eller ägare behöver inga tillstånd uppvisas.
- Karta. På kartan ska påvisas hela projektets och de olika åtgärdernas placeringar.

Till understödsansökningar som gäller utredning av förorenat område ska dessutom bifogas:

- En riskbaserad utredning av områdets förorening och saneringsbehov samt risken eller olägenheten för hälsa och miljö.

Till understödsansökningar som gäller sanering av förorenat område ska dessutom bifogas:

- Om utredningen redan gjorts och understöd söks till saneringen, ska du bifoga en riskbaserad utredning av områdets förorening och saneringsbehov samt risken eller olägenheten för hälsa och miljö.
- Tillstånd och beslut som projektet förutsätter, såsom miljötillstånd, tillstånd eller beslut i enlighet med vattenlagen om saneringen av den förorenade jordmånen och grundvattnet. En förutsättning för beviljande av understöd är att projektet har de nödvändiga tillstånden, besluten och medgivanden har vunnit laga kraft innan understödsbeslutet fattas.
- Vid behov ska till ansökan även bifogas:
- Föreningens/gemenskapens rätt att teckna firma. Verifiera föreningens/gemenskapens rätt att teckna firma, såvida den förenings- eller gemenskapssökande inte använder e-tjänsten.

- Föreningens/gemenskapens mötesprotokoll. Bifoga till ansökan en kopia på den sökande föreningens eller gemenskapens mötesprotokoll, ur vilket beslutet om ansökan om understöd framgår. Om den sökandes rätt att söka understöd inte baseras på ett beslut fattat av gemenskapens möte, ska rätten påvisas med nå-got annat dokument.

Dessutom kan till ansökan bifogas andra nödvändiga utredningar för bedömning av förutsättningarna för beviljande av understöd samt andra preciserande rapporter och utredningar gällande projektet som den sökande vill lyfta fram.